

12.b.) tétel

Ismertesse az egyes projektek tervezése során vállalható indikátorok típusait!

Amikor projektterv készül, amely alapján a pályázati anyagot össze lehet állítani, meg kell határozni különböző indikátorokat is. **Az indikátorok tulajdonképpen mutatószámok**, melyek segítségével az elért eredményeket tudod bemutatni. Az indikátorok segítségével lehet projekt céljait számszerűsíteni, azaz egyértelműen meghatározni, hogy melyek azok a célok, melyek elérése esetén projekt sikeres volt-e. Az indikátorok kiemelt fontossággal bírnak az egyes fejlesztési ciklusokban. Az indikátorok által szolgáltatott információkon keresztül vizsgálható meg a program előrehaladása, az értékelés során pedig az indikátorok információit használjuk a projekt sikerességének vizsgálatához.

Egy pályázat esetében az indikátorok mutatják meg a projekt eredményességét, a pályázat ellenőrzése során a monitorozás alapját a megadott indikátorok képezik. Az indikátorok tehát olyan objektíven mérhető jelzőszámok és specifikációk, melyek az eredmények

- mennyiségi (db, fő, Ft, stb.),
- minőségi (funkcióra, helyre, célcsoportra utaló jellemző, kategória, szint, stb.)
- időben (állandó, időszakos, stb.) meghatározását adják.

Az indikátorokat tehát a problémák, célok, eredmények számszerűsítésére lehet használni, az indikátorok mutatószámok a valóság leképezései számszakilag kifejezve.

Annak a kérdésnek a megválaszolására, hogy milyenek a jó indikátorok általában kétféle megközelítést használnak.

Az egyik megközelítés az ún. **SMART kritériumok** (a kritériumok angol nevének kezdőbetűiből összeolvasva), melyeknek meg kell felelnie az indikátoroknak. Ennek értelmében az indikátorok meghatározásakor ügyelni kell arra, hogy a megadott értékek

- specifikusak (Specific)
- mérhetőek (Measurable)
- elérhetőek (Achievable)
- reálisak és (Realistic)
- ún. idő alapúak legyenek (Time-based).

A másik megközelítés alapján az indikátorokkal szemben léteznek az ún. **QOTTP kritériumok** (szintén az angol elnevezések kezdőbetűiből származtatva az elnevezést), melyek a következő kérdésekre adják meg a választ:

- mennyiségi változás (Quantity)

- minőségi változás (Quality)
- ki a célcsoport, azaz kinek valósítjuk meg a projektet (Target group)
- mennyi idő alatt valósítjuk meg (Time)
- hol valósítjuk meg (Place)

Az indikátorok tehát azt a célt szolgálják, hogy a projekt közvetlenül mérhetővé váljon, segít, hogy milyen mértékben sikerült projektet megvalósítani.

Indikátorok fajtái:

Input indikátorok

Ezek az indikátorok gyakorlatilag a projekt megvalósításához szükséges pénzügyi és humánerőforrások összességét jelenti. A fejlesztésre fordított erőforrások összességét mutatják, a pénzügyi források mellett értelemszerűen ide értve a tárgyi, emberi erőforrásokat is.

Output indikátorok

Ezen indikátorok a projekt keretében végzett tevékenység(ek) közvetlen „kimenetét” vagy a tevékenységet számszerűsítik. Ilyen például egy képzés pályázat esetében a résztvevők létszáma, egy eszközbeszerzés esetében a megvásárolt berendezések, eszközök darabszáma vagy például egy útépítésnél a megépített út hossza.

Eredmény indikátorok

Az eredmény indikátorok a projekt közvetlen hatását mérik, tehát egy tábor pályázat esetében a képzést sikeresen elvégzők száma, a gép, eszközbeszerzés esetében a beszerzés eredményeként keletkező teljesítménynövekedés, minőségjavulás, stb., egy útépítés esetében az utazási idő csökkenése, vagy egy képzés esetében a valamilyen fokú szakképesítést szerzett személyek száma.

Hatás indikátorok

A hatás indikátorok hosszabb távon mérhető és értelmezhető hatásokat mérnek. Ezek egy-egy projekt tágabb, közvetettebb eredményeit mérik, mint például a gépbeszerzés követően keletkező versenyelőny, a képzés hatására fejlődő vállalkozások, vagy a munkanélküliek csökkenő száma.

A legfontosabb, amikor az indikátorokat kell meghatározni a projekted vonatkozásában az, hogy azok **minden esetben bárki számára érthetőek, megbízhatóak, ellenőrizhetőek legyenek.**

<p>Humán erőforrás – IT képzés munkanélkülieknek Output: képzési órák száma Eredmény: a speciális szakképesítést megszerző résztvevők száma Hatás: azon résztvevők száma, akik a képzést követő 2 éven belül munkához jutottak</p>	<p>Közlekedés – Regionális utak minőségének javítása Output: épített regionális utak hossza km-ben Eredmény: utazási idő csökkenése Hatás: létrehozott és megőrzött munkahelyek bruttó/nettó száma</p>
<p>Iparfejlesztés – Export tanácsadási program KKV-knak Output: támogatott vállalkozások száma Eredmény: újonnan exportálóvá váló vállalkozások száma Hatás: a külföldi eladások %-os aránya a támogatott vállalkozások forgalmi adataiban, a támogatás után 18 hónappal</p>	<p>Turizmusfejlesztés – Turisztikai szálláshelyek fejlesztése Output: létrehozott vagy fejlesztett férőhelyek (ágyak) száma Eredmény: szállóvendégek megelégedettsége (% , külön férfiak és nők) Hatás: kiváltott hozzáadott érték éves szinten</p>

Az indikátorok használata során szükségszerűen bizonyos **korlátokba** ütközik. Gyakran nem egyszerű az ok-okozati összefüggések megállapítása a tevékenységek és az eredmények valamint a hatások között. Emellett nehézségekbe ütközhet az indikátorok mérése, elsősorban a hatásindikátorok tekintetében, de ez adódhat az adatok nem megfelelő rendelkezésre állásából is. A gyakorlatban korlátot jelenthet az elsődleges adatforrások minősége; másképpen fogalmazva, szükségszerű, hogy az adatokat valamikor egy ember táplálja be az indikátorrendszerbe, és ezáltal a rendszer nem tekinthető tévedhetetlennek.